

ANY XXXVII.—BATALLADA 1941

CÉLONA

(0/38)  
21 DE JULIOL DE 1906



# LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR  
(Antiga casa I. López Bernagoz)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA  
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico  
y Extranger, 2'50

## LA REHABILITACIÓ DE 'N DREYFUS



Al fi la Veritat y la Justicia han triunfat. ¡Visca la Fransa!



## ULLADA POLITICA

**H**a sigut tremendo el treball del govern en aquests últims dies: no se'ls pot dir: «Mal profit vos fassa el sou», perque, la veritat, se'l guanyan. Neguits, febres, nerviositats, insomnis... si la cosa dura algun temps més els ministres s'han de donar de baixa per malalts, ó cauen desplomats sobre'ls pupitres, potser pera no tornar-se'n à aixecar may més.

¿Es que la patria estava en perill? — preguntarà el lector. — Sí, hi estava. Pero entenemnos: hi estava la patria que tot sér humà te en la part central del individu: l'aparato digestiu. La patria dels fills, dels gendres, dels germans, dels cunyats, dels cossins, dels parents pròxims, dels parents remots, dels amics i els amigatxos de totes las castas y categorias. Hi havia algunes cárreches à repartir, els més d'ells grassament retribuïts, y els ministres de la corona, carregats tots ells de compromisos, se'ls van disputar ab encarnissament, com fieras. Com cada hui pretenia afavorir als seus ab la millor tallada, va haverhi escenes naturalistes de ambició y de despit, que de moment fien feren témer en la inminència de una crisi. Pero, per fi, de bon ó de mal gràt, tingueren de posseir d'acord, y sortieren del enredo de la millor manera possible.

Respirém, èspanyols: la patria està salvada: la patria dels fills, dels gendres, dels germans, dels cunyats, dels cossins, dels parents pròxims, dels parents remots, dels amics i els amigatxos dels ministres.

Y resolta aquesta qüestió peliaigua, resolt tot.

Per això els ministres, creyent que no'ls quedaren més que fer, han comensat els seus viatges d'estiu. Cada hui se'n va per el seu costat: el president y el d'Estat, á San Sebastián; el de Foment, á Panticosa; el de Gracia y Justicia, á Sigüenza, y el de Marina, al Guadarrama, sens dupte perque ha sentit parlar del Puerto del Guadarrama, y vol veure pels seus propis ulls si en aquest port hi atracan gaires barcos. No sabém si n'hi haurà cap que's resigni á quedar-se a Madrid á guardar la casa.

Així, donchs, la temporada d'estiu no pot comensar més deliciosament pels homes ilustres que, plens de abnegació, han acceptat el sacrifici de governar-nos. Tenen un parell ó tres de mesos per davant... y ja viure! Ningú, durant aquest temps els buscara bronquies: el seu tutor Maura estiuheja lo mateix qu'ells, y mentres l'Amo Toni permaneixi á Valdemossa, els governants poden viure sense la menor inquietud. Una carta carinyosa de'n Maura al general López Domínguez ha acabat de sellar aquest pacte de la dolsa aliança.

Naturalment, que allò del compromís de implantar reformas democràtiques y laicas, realisant el programa pòstum de'n Moret, se deixarà pera millor ocasió. Per lo que pugui ser el general dels canaris s'ha tancat á la banda, abstinentse de fer el més mínim oferiment. Alega qu'ell es home de fets y no de paraules vanes... en fi, tot allò que's diu quan se té'l propòsit de no adquirir compromisos y de menjar y dormir en pau. Y no'ls creguin, potser encare'ns haurém de felicitar de la seva passivitat; perque en las dos etapas anteriores de la situació liberal, per tot regalo'ns varen donar, en Montero Ríos, la suspensió de las garantías constitucionals en la província de Barcelona, y en Moret la Lley de Jurisdiccions. Qui sab lo que'n podría regular en López Domínguez si's posava á traballar en sentit liberal y democràtic.

\*\*

Esperém que la minoria republicana cumplirà á la major brevetat l'acord près baix la presidència del Sr. Salmerón, d'empendre per tot Espanya una activissima propaganda.

Que al calor de l'atmòsfera, correspongu'l calor dels esperits.

Precisa de tota precisió treure la son de las orellas als que dormen y sumen á l'acció republicana l'esforç de tots aquells elements qu'estan justament disgustats, y'l de tots aquells altres qu'encaixen en la salvació d'Espanya.

PEP BUILANGA

L'abús del jurament es una confessió implícita de la insuficiència de las promeses.—Rivarol.



## Clar y catalá



La nostra llenguatge serà franch ayuy com franch ha sigut sempre, que no en vam som catalans.

Acostumats á dir lo que pensém y lo que sentim, á cor obert y ab plena sinceritat, com pot ferlo y tredret á esser cregut qui en sa llarga vida pública no ha fet mai comers ab la política, ni ha aspirat á recabar ventatjas de cap mena, ni tan sols las de pura vanitat y molts sim menos las de interès personal, no hém de desnaturalizar ara ni mai els impulsos de la nostra conciencia.

Qui vulgui escoltarnos, que'ns escolti. Qui's ne guí a ferse cárrech dels nostres arguments, allà ell se les compongui ab si mateix. El temps es un gran mestre de veritats, y'l temps en definitiva'ns donarà la rahó: n'estém segurs.

\*\*

Hi ha, per lo vist, qui té un interès especial en enterolir y enmarcar el concepte de Solidaritat catalana, pera restarli l'apoyo de una part de las masses populars, poch reflexivas y excessivament impresionables. A tal efecte, parteix de un concepte erróneo. La Solidaritat catalana no es ni pot ser un pacte, una confabulació ó un cotubernari tramat entre elements heterogenis, disposats á abdicar de algun dels seus ideals. Es sí una conjunció de forces spontàneamente formada á impuls del sentiment de Catalunya entera, que's revoltà contra las iniquitats dels poders centrals. Y com aquestes iniquitats poden reproduir-se, aquí està la Solidaritat catalana, en peu, alerta y armada al bras per evitarlo, ó sino per defensarse per tots els medis.

De aquesta actitud de tot un poble, anhelós de que'l seu exemple trascendeixi á las restants regions d'Espanya, ne resulta clar com la llum del sol que la Solidaritat catalana es l'enemiga natural dels detentors de la soberanía popular, dels oligàrcs de la monarquia, dels cacichs, de tota la farda asquerosa qu'envileix á Espanya.

Y si es això la Solidaritat —y altra cosa no pot ser, baix pena de bastardejarse'l sentiment del poble que li ha dat origen— diguis ab conciencia is' oposa la Solidaritat catalana poch ni molt als ideals, al objectiu, als fins més vehements, als fins revolucionaris del partit de Unió republicana?

Molt obcecata ha d'estar qui's empenyi en no reconeixer una rahó tan clara, tan evident, tan palpable.

Y ara'ns cal demostrar que'l republicà que obstinadament se posi en aquest punt, d'acord amb el parell, no sola se tanca als dictats de la lògica més elemental, sino que ademés tanca 'ls ulls á la realitat dels fets.

\*\*

Aném á veure: desde que's va formar spontàneamente la Solidaritat catalana ¿quins danys, quins perjudicis n'ha sufert el partit republicà de Catalunya?

Jo no'n sé veure cap, ni un. Qui'n haja vist algun 'l senyal, que'l puntualizó. Estém disposats á estudiarlo y á reconeixel'si resulta comprobat.

En canvi quin cumul de ventatjas! Y quina lluissor de legitimitas, de fundadas esperansas!..

S'ha dit que varem anar al meeting de Girona á remolch dels catalanistas. Podrà ser així; pero en aquest cas el Sr. Lerroux, al traballar en la preparació de aquell meeting, y al adherir'si desde l'Assamblea de Zaragoza, haurá de confessar qu'estava resignat á anar á remolch dels catalanistas.

Pero desde'l moment que va plantejarse en las Corts la qüestió de la Lley de jurisdictions, qui es que's obstinarà en no reconeixer que 'ls catalanistas van anar á remolch nostre? L'ilustre pensador, qu'és la nostra glòria, l'nostre orgull, el nostre jefe indiscutible, y 'ls dignissims diputats que tan admirablement el secundaren varen ferse amos del moviment iniciat pel poble català. Si á'n algun diputat republicà que tingue temps de anar á Madrid á defensar una qüestió econòmica —la dels cacaos de Fernando Póo— n'hi va faltar per unir la seva brosa veu á la dels seus companys de minoria impregnados de la Lley de jurisdiccions, és, per ventura, que per aquest sol fet, purament personal, ha de

considerar-se mermada la glòria recabada per en Salmerón y per la minoria, en benefici del partit republicà de Catalunya?

Benefici immens, innegable, que's va traduir en la grandiosa manifestació del 20 de maig, no igualada per cap més poble de la terra. Y quins siguere els héroes de aquella festa, á la qual s'hi associà el poble en massa, sense distinció de classes ni partits; quins siguere més que'l Sr. Salmerón y 'ls nostres amics de la minoria, els triomfadors, els héroes, els intèrprets fidels dels sentiments, de las aspiracions, de la dignitat de Catalunya?

Comparis la estupenda manifestació feta pel poble al nostre estimat jefe, ab l'última recepció que ha tingut en Maura á Barcelona. Dos anys enrera havia vingut ab el rey, y las llopades conservadoras y las masses neutres l'aclamaven com l'única salvació d'Espanya. Va tornar ara fa poc, y no passavan de una dotzena els que l'anaren á rebre. ¿No es admirable aquest resultat? ¿Y á qué's deu sino al moviment de Solidaritat catalana?

S'han de haver perdut els cinc sentits pera no conéixer que ha desaparecut de Catalunya el sentiment monàrquic. Jo no diré que tothom s'haja fet republicà, pero no tindrà concepte de la realitat de las cosas qui no reconegui que la soluciò republicana, mirada avants ab rezel, ab desconfiança y fins ab odi, se veu avuy ab mar-

cada simpatia y es considerada com l'única possible per la immensa majoria del poble de Catalunya de totas las classes socials. ¿Y á qué's deu sino á la Solidaritat catalana aquesta maravillosa transformació?

No hem guanyat encare la República, es cert; pero s'ha creat l'ambient propici pera conquistarla, y lo que val més encare, pera sostenerla dignament demà que la tinguem.

Ara bé: és sensat, es oportú, es republicà, girar-se, com qui diu á cops de pedra, contra'ls que's acosten á la soluciò republicana?

\*\*

¿Qué prenen els que així procedeixen? Destruïr la Solidaritat catalana, que tantas ventatjas ens ha reportat y ens promet, y que tantas y tan repetides inquietuds ha produbit y segueix produint en els governs de la monarquia? Serà inútil que 'ho proposin, no ho conseguirán. Tot lo més que logrin, y encare momentàneament, serà sembrar la perturbació en las files de la Unió republicana. Ab això malbaratarán en part els fruits de la esplèndida collita aplegada ab tanta glòria y fortuna per en Salmerón. Sustrayent forças republicanes á l'acció solidaria, podrán fer perdre una part de la supremacia material que la Unió republicana tenia dret á exercir dintre de la Solidaritat; pero la supremacia moral la conservarem intacta, perque la lògica dels fets està de la nostra part.

Y bé prou que tornaran els que, obsecats ó embaucats, s'hajan allunyat; bé prou que tornaran quan se convencin de que se'ls porta per mal camí; quan se persuadeixin de que pel bé de la causa pot més l'atracció que la repulsió; quan cayguen en el compte de qu'és impossible, perque fora inútil resucitar entre catalans fills de la mateixa terra, aquells odis africans y aquelles lluitas malvades, á que posà el fi el succés del 25 de novembre, y que cediran sols en profit dels governs de la monarquia; quan vegin a les claras qu'is que combaten á la Solidaritat, traballan no per la Unió, sino per la Desunió republicana.

\*\*

¿A qué, sino, obreheix l'intempestiu propòsit de crear dintre de la Unió la titulada esquerra republicana?

\*\*

Un eco fúnebre que, ara que aquí's tracta d'establir el servay públic d'òmnibus automòbils, no sé de quina manera deurà sonar en els oídos dels bons barcelonins.

Fa pochs días, un auto d'aquesta classe, que fa'l servay entre Londres y una població veïna, va volcar ab un resultat tan complet, qu'en el lloc del succés varen quedarhi extesos vuit morts y vint ferits.

Prénguine nota, y quan se topin ab un d'aquests entusiastas que ploran de gust no més al pensar que Barcelona serà la tercera capital europea que tindrà automòbils públics, déixinli copiar.

Estadística instructiva.

Durant l'any 1905 hi ha hagut á França 830 huelgas, que han fet suspender l'raball á 177,666 obrers, ab un total de dos milions 746 mil días de vaga.

Tenint en compte que en 1904 els paros havien ascendit á 1,026, lo qual representa per l'any passat 196 huelgas menys, se pot treure la consequència de que 'l moviment huelguista, sigui pels motius que's vulgi, en lloc d'aumentar, tendeix á disminuir.

De cada cent huelgas plantejadas en l'any 1905, —y aquest es potser l'aspecte més instructiu del qua-

## LA CARICATURA AL EXTRANGER

Doneu als pobres lo que us sobri



—Si algú té gana, que s'aprofiti.

(De L'Asino)

cana? Es que ja hem destruït la monarquia y es temen en situació de governar, que's fassí necessari deslinde els camps dintre del gran exèrcit de la República?

Precisament la Unió va ferse principalment pera borrar diferencies y destruir capelletes á fi de suar y fer efectiu l'efort de tots els republicans baix la direcció de un sol jefe, en contra de las institucions tradicionals. A quin fi pràctic respón el formar ranxo apart, quan la concentració y la disciplina son més necessàries que may?

Massa s'han clarejat els que dirigixen aquesta societat. Si otra cosa no revela les seves veritables intencions, els traïrà á cada instant la falta de consideració al ilustre Salmerón de que donari probas repetidas en els seus periòdics y en tots els seus actes. En nostre número passat recullim las impresions anti salmeronianas del banquet del Tibi-dabo, y á pesar de la seva extraordinària gravetat, fins ara no han sigut explicades ni rectificades.

Està bé: si així volen procedir, que així procedeixin. Mes el poble, fins el més iletrat, fins el més cànclit, al últim sabrà distinguir; y entre l'ensament preclar que difundeix llum serena sobre'ls elements democràtics, entre l'únich y verdader representant del radicalisme progressiu y qualsevol enterolidor de la conciencia de las masses á las quals pretengui distreure fent jochs malabars ab totas las idees, lo qu'és el poble, quan arribi l' hora, sabrà escullir.

Y estém segurs que no s'equivocarà.

P. K.

## República... Justícia... Veritat



o es sols la Fransa redemptora, sino 'l mon enter qui està avuy d'enhorabona, per l'acte de reparadora justícia que ha realitzat aquella ab la rehabilitació del capità Dreyfus. L'iniquitat judicial comesa pels Consells de guerra, baix la pressió de la llopada reac-

dron—s' han resolt per transacció entre las dues parts 44, n'han fracassat 34 y han acabat ab la total victòria dels obrers 22.

Agradable en veritat es poder fer constar que l'esperit de concòrdia es el qu'entre aquests drets ocupa el lloc preferent.

\*

Ara sí que decididament pot dirse que la llegenda del poder temporal del Papa se'n va á can Pisadas.

La guardia suissa, aquella pintoresca guardia suissa que apareixia als nostres ulls com el poster vestit, l'última sombra del ex-soberà de Roma, va á sufrir, per rahó d'economias, una estisorada tan tremenda, que no seria estrany que 'ls fervents catòlics al enterirse'n tinguessin un verdader disgust.

De 120 individuos, qu'era 'l número que fins avuy la componia, quedà reduïda á 40.

Quaranta tristes soldats per una potència com el Vaticà. Hi ha teatres de tercera categoria que representan una guerra treuenen á la escena més comparsas.

Diguem ab el clàssich del asceticisme:  
Sic transit gloria mundi!

O. MEGA

## DE TOT ARREU

UNA de las cosas que á M. Clemenceau més l'enamoran es la puntualitat. Ell es puntual en tot y, no content ab predicar ab l'exemple, procura per tots els medis que 'ls que l' rodejan posseixin també aquella rara virtut.

Havent últimament observat que la gent del seu ministeri casi may solia acudir á l'oficina, obtindrà com á premi una entrada ab assentó per anar al vespre al teatre.

Y l'exit de la innovació ha sigut tan complert, que diu que cada matí, molt avans de l' hora deguda, ja tots els empleats son al seu puesto, disputant alegrement la butaca d'aquella nit.

cionaria que havia jurat l' extermíni de la República progressiva, y que feya víctims dels seus odis á un innocent, sols pel delicto de pertanyer á la rassa judaica, acaba de obtenir la deguda reparació, després de alguns anys de lluyts las més desesperades. La França arribá dividir-se en dos bandos que combatien rabiosament. Les passiôns se desbavan... pero sobre tot las reaccionàries que tenien al seu servei una confabulació militarista y clerical poderosissima. El pobre Dreyfus, víctima de les més indignas artimanías, s'estava consumint reclòs en la illa del Diable. Sostenien els seus enemicos que la vida de un home, per més que sigui innocent, s'ha de sacrificiar á la intangibilitat dels fallos dels Consells de guerra, per injustos que siguin. Invocaven com à unica rahó el prestigi de les institucions armadas. Y una multitud frenètica aplaudia aquest criteri tan contrari á la rahó y á la justicia.

Fou menester l' ènergia d'un home de gran merit, decidit á jugars'ho tot pera fer regular aqueixa imponent onada de fanch. Aquest home siqué l' immortal novelista Zola. Quan á pit descubiert formulà l' seu famós *J'accuse*, se veié insultat, vituperat, amenaçat per una gran part del poble irreflexiu y perseguit per la justicia, fins al punt de haver tingut qu' emigrar á Londres. Pero l' raig de llum del seu geni al servei de la *Veritat*, era ja inextingible. Ni 'ls huracans del odi desenfrenat pogueren apagar aquell raig de llum, que á la volta de algú temps, provocava una revisió del procés, aclaria un sens fi de punts duptos y lluirava de son empresonament al desventurat Dreyfus, restituïnt-lo al amor de la seva família.

Ja era molt lo conseguit; pero no tot lo que's de via. Més semblava haver predominat en el fallo de la revisió del procés l' esperit de una acomodació benevolensa, que la franca y resolta proclamació de la justicia. Si bé 'ls principals acusadors del capitâ juhèu quedaven com uns canallas y algún d' ells se feu justicia á sí mateix arrancantse la vida, encare s' guardava rutinari respecte á lo que se'n diu la *santitat* de la cosa jutjada, y qu' en el cas Dreyfus, més que santa resultava iniqua y protadera.

Y l' desventurat capitâ, encare que lliure, no podia vestir l' honrós uniforme qu' era l' seu orgull, y se sentia cohibit, embolicat en una atmosfera de prevenció, quals miasmas no s' havian acabat de disipar. No bastava que la conciencia pública l' absolués: era precis que 'ls Tribunals de justicia pronunciessin de una manera terminant y categorica la seva absolució: era necessari ademés rehabilitarlo, restituïnt-li tots els honors, compensar-lo degudament de totes las penalitats, de tots els martiris materials y morals que li havien sigut inferits.

Y aixó es lo que acaba de fer, ab un amor á la justicia que no serà mai prou alabat, el govern de la República francesa.

La causa ha sigut revisada, en totes las seves parts, per el Tribunal mes alt de la nació, exempt de permisivas influencies y superior als mals consells de les preocupacions y prejudicis de classe, y Dreyfus ha sortit de aquesta darrera prova, completament rehabilitat, plé de honor y en disposició de recobrar el seu lloc en les filas del exèrcit, de adornar de nou'l seu pit ab les condecoracions que posseïa y de mereixer l' estimació incondicional dels seus conciudatans.

Ell té ja tot aixó, que devia estimar-ho més que la propia vida. El coronel Picquart, un' altra víctima del procés infame, ha sigut també reincorporat al exèrcit, havent-seli concedit els ascensos reglamentaris: s'ha fet plena justicia, y la França republicana n' està més que satisfecha, orgullosa.

Pero la rehabilitació plena del capitâ Dreyfus implica la condemna severa dels que l' atropellenaren iniquament, dels que conequent la rahó y sols per no retrocedir en el camí emprès, creyent que aixís travallaven pel prestigi del exèrcit, cometeren ab ell la més horrenda y la més ignoble de les injustícies. Defensors malvats de una mala causa, haurien de anar á la barra.

Pero ja la conciencia pública 'ls ha condemnat al desprecí de totes les ànimes honradess, y ab aixó tal volta n' hi haurà prou per aclapararlos.

Més qu' ells—que á la fi són uns miserables—importa que quedí aniquilada eternament la reacció clerical; que resti desbaratada per sempre més la conspiració perpetua contra la República, y que la causa del poble uneixi aquesta nova y radiant victoria, á les moltíssimas qu' en aquesta últims temps porta conseguides.

Un poble que com el francés sab oferir al mon aquests grans exemples mereix el títol de director de tots els altres que aspiran á la emancipadora llibertat.

«No 'ns dirà res als espanyols, que tantas y tantas injustícies tenim per reparar, aquest notable exemple de lleialtat y de passió justiciera?

La República francesa s' ha tret un pes de sobre, y ja! á nosaltres el pes de tantas y tantas culpas no reparadas, ens està aixafant y 'ns pren la vida,

J.



RECH que s' erran de camí els que van als Circums republicans á tractar en forma apassionada el problema de la Solidaritat catalana. No es agitant les passiôns de les multituds com se conseguirà fer obra de profit. Y procedeixen en cambri amb molt tacte els partidaris

de la Solidaritat, que son numerosos y distingits y conseqüents coríligionaris, ab-tenintse de pendre cartas en una qüestió plantejada en una forma tan irregular y ocasionada á verdaders perills.

«Hi ha algú que té interès en convertir cada Centre republicà en un mercat de Calaf ó en un camp de Agramante? Donchs, á qui tal se proposi, no li

han de donar gust els solidaris. Hi ha que tenir enteniment per qui no 'n té.

Salmerón digué en son admirable discurs de la Junta Municipal, que aquest assumptu no es dels que's deguin tractar posant en joch l' element pasional, sino l' reflexiu, de manera que 'la que van als Circums republicans á enterolbir y sembrar gèmecs de indisciplina, millor faràn anant'sen á trobar a'n en Salmerón á veure si l' convencian.

Aquest fora l' únic camí tolerable, reconeixent com 'ha de reconeixer tothom, que l' Sr. Salmerón assessorat ab els organismes superiors del partit, es l' únic home que té autoritat pera trassar las orientacions políticas de la *Unió Republicana*.

Hi ha qui diu «Jo avants qu' espanyol, soch català.» Com hi ha també qui replica: «Jo avants que català, soch espanyol.»

Nosaltres, considerant fora de lloc establir aqueixas preferencias, dirém sempre que 'som catalans y espanyols en un mateix grau d' estimació», per que considerem y hem considerat sempre qu' Espanya y Catalunya son inseparables.

Tot sovint agafan gent, els tenen detinguts dos dies, tres, els que volen: després els deixan anar, y 'ls pagan ab un «dispendis», si es que 's recordan ó tenen humor de dill'hi.

En un país civilitzat, és tolerable aquesta bromà?

Desde Bellpuig y per trànsits de justicia, es á dir, á peu y lligat com un Cristo, va ser conduït á Barcelona un subjecte al qual se 'l creya complicat ab la bomba del Plà de la Boqueria. Aquest viatje de recreo va durar set dies.

Y al arribar á Barcelona, reconeguda la seva ignorància, s' es posa en llibertat.

Obrarian tan de lleuger els autors de aquestas barrabassades si se 'ls condemnés á pagar una justa indemnisió?

També l' propagandista republicà Sr. Moriones fou conduït desde Bilbao á Barcelona per una causa que li segueix ab motiu de un discurs que pronunció, prompte farà un any, á *Fraternitat Republicana*. Si bé es cert que 'l viatje 'l feu en ferrocarril, també ho es que 'l portaren fortament enmanillat, com si 's tractés de un malfactor.

La conciencia 's revolta contra aqueixas cruelets inútils... si bé resultan actes de propaganda contra lo existent, que tenen més eloquència y 's fican més endintra de l' ànima que tots els discursos.

Un jutge municipal de Barcelona s' negà a inscriure en el registre civil á un nen, per l' única rahó de que sos pares preténien posarli l' nom de *General*.

Suposo que l' govern de las reformas democràticas y laicas s' apressurará á darli un ascens á la primera ocasió.

Se 'l ha guanyat.

No serán nosaltres qui 'ns alegrém de la falta de intel·ligència entre 'ls federals barcelonins, y de las dificultats ab que topan sempre que 's proposan adoptar una organació una mica seria. Es sensible que de tant volgues usar en tot y per tot las pràcticas democràtiques, no puguen donar un pas sense entrabancarse y caure.

Al fons de la democracia y no á les vanas fórmulas es á lo primer que s' haurlan d' atenir, y si lograven prescindir d' enutjos qüestions personals y obrar tots á cor obert, no hi ha dubte que lograrien lo que avui se 's fa impossible: constituir una agrupació degudament organizada.

Tractantse de republicans, consti que no 'ns podem posar ni al costat dels uns ni al costat dels altres, limitantnos á donarlos aquest amistós concejal.

El diputat caciquistà per Igualada s' ha retirat de la política. Sembla que tots els Godós que caciquen per aquell districte havíen de seguir l' exemple del Godó més gros, ó lo menos del Godó que tenia una representació més elevada.

Pero no ha sigut això per desgracia dels igualadins. Queda encare, entre altres Godós, l' arcalde de R. O. de aquella ciutat, més disposit que may á fer desgracias. Com si hi trobés gust en portar la contra per sistema á las aspiracions de la immensa majoria de la població, dignament representada en el Consistori pels republicans y 'ls regionalistes, ja desfa fa molt temps fermament solidarizats.

En una de las últimes sessions, el nostre bon amich Serra y Constansó va donarli allò que 'ls tauròmacos ne diuen «un revolcón de padre y muy señor mio.»

De manera que si 'l Godonet arcalde no 's decideix á imitar al Godó diputat, tallantse la *coleta*, el pressupost de la ciutat de Igualada sufrirà un gran augment, no més que ab lo que será precis gastar en àrnica y tafetá inglés.

A Arcos de la Frontera (Andalusia), el Jutjat municipal ha tirat els mobles de la escola al carrer per que l' Ajuntament no pagava l' lloguer de la casa abontada instalada.

Es llàstima que aquest incident tan honrós per la cultura de la nació no vagi ocurrir alguns mesos atràs, y se'n haurien pogut ocupar els delegats de la Conferència de Algeciras.

CARTAS DE FORA

RECH que s' erran de camí els que van als Circums republicans á tractar en forma apassionada el problema de la Solidaritat catalana. No es agitant les passiôns de les multituds com se conseguirà fer obra de profit. Y procedeixen en cambri amb molt tacte els partidaris

Vaja, prou, mossen Sisquet; ja sabem qui casa: es la ley civil, y no els sarriós de carbó.

VALLMOLL, 9 de juliol

Avui fa tres anys que l' *Ull de lluït*, trobantse al front de l' arcaldia, y seguint los concells del merlet de les canyes, va processar, injustament, á quatre ciutadans honrats, sols per lo mer fet de haver protestat dels seus actes despotichs, puig volia cobrar los impostos municipals, en època en que la població atravesava una situació critica degut á las malas culturas.

A la conseqüència del disgust qu' els va ocasionar, un dels processats va morir al poch temps de sortir de la presó, á la que foren condemnats ab sis mesos.

Quin espectre mes sinistro per la conciencia dels verdaderos culpables!

VIDRERAS, 16 de juliol

L' ajuntament per real decret y per mediació del cap de la R. C. Roura ha fet de les seves destitubints al honrat y cumplidor carter Baldomero Pescot; com se pot suposar ha caigut molt malament la notícia entre els veïns de aquesta vila, dant per resultat que al citat carter la majoria dels veïns li fan amar á rebre la correspondència á Sils dirigida á 'n ell.

Aquesta vegada 'ls hi haurà sortit el tret per la culata.

FIGUEROLA, 16 de juliol

Ab motiu d' anunciar la nostra Festa major, s' ha publicat en algun diari una correspondència firmada per «El correspolson», en quin preàmbol fa constar que la iniciativa del portament d' aiguas potables á la població es deu al diputat Sr. Alegret, donant 400 duros. Veritat que aquest import l' entregà dit senyor, mes fou quan las últimes eleccions, segons notícies, baix condicó de que quasi la totalitat de vot del nostre poble resultés al seu favor, com aixís succeí. Naturalment, que aytal acte no favoreix gens ni mica á un poble que això consent, mes la veritat sigui dita avans que tot.

Els mateixos que arreglaren l' assumptu proposaren invertir les 2.000 pessetes en alguna millora, aprobantse dit portament d' aiguas. D' això se dedueix que 'l nos treu rumbós diputat rea inicià, y si donà tal cantitat fou pels seus fins particulars.

CANET DE MAR, 14 de juliol

Já hem passat la festa major, festa que fou anunciatada a cops de platets y bombó y de la qual deu cincutar com un dels números més importants la professió (6 manifestació política) per portarla la bandera grossa, la gran figura solitaria de 'n Sagriner, diputat per aquest districte, per gràcia de las actas de paper blanc retribuïdes ab altres papers en que segons diuen hi ha retrats de 'n Quevedo.

Donchs en aquesta manifestació, en la qual sols s' hi veyer amics dels quevedos, també hi anà en Joan Masvidal Galcerán (a) Golba, conceller del poble, pels votos dels republicans. ¡En Golba! Un home que no havia anat mai á missa (y que tothom dupta que se sapiga senyar) ara que ha arribat á conceller á costa de tants sacrificis dels republicans, no ha reparat en comprometre al partit republicà, anant á dita manifestació á fer homenatge al cació Sagriner.

La Junta Municipal de Unió Republicana ab tal motivo ha dessositrat per complir al anomenat Golba. Molt bé per la Junta Municipal.

Sembia que hi ha algun cació qu' està molt content, però jo li dij que no ostigui tant, perque 'ls republicans de Canet estém molt ben avingut y per matar *recreus* sols necessitem una gota d' oli. Per ara prou.

CANONJA, 9 de juliol

De algun temps ensa la iglesia de aquest poble s' ha convertit en una verdadera pescateria, ahont per un regular s' hi senten parlaras molt grosseres.

Fa una porció de festas que 'l nostre carboner crech qué antes de pujar-se dalt del cosso, desde qual lloc ens veyem insultats desde l' Ajuntament hasta las personas més mínimes de la població, omplà l' civadé de las cassetelles, en sent á dalt li petar totas á l' hora fins arribar á sapiguer lo que diu.

Ara anuncia que per las donas y las noyes principales, està preparant uns escapularis del Carme, pera que després de morts puguen anar directament al cel. Jo diré, mossen Lluscó, cosa que tal vegada vosté no ha pensat: que á totas las que, després de haverlas tractat 15 dies avants de arcabots, vinguin á comportar que 'ls hi penjan al coll l' escapulari del Carme. 'ls hi ensenyen el bras de San Salvador, que tal vegada es lo que volen.

SANT VICENS DE CASTELLLET, 5 de juliol

Els diaris *Las Noticias*, corresponent al 18 del passat mes, y *La Veu de Catalunya*, 30 del mateix, portaven una correspondència de aquest poble, donant compte de la professió del dia de Corpus, y tant me han distret que no he pogut per menos que escriure quatre ratlles no mes pera posar las coses en son verdader lloc. Els diaris de referència diuen que de molts anys en aqueixa part no havíam preservat una professió tan lluhida, però s' van desculpar de posarli que una bona part de atchias y blandons eran pagant un altre, no els quins portaven, si xò per una part; pero per altres també havíen de dir que de propietaris y industrials no va assistir-ni cap, lo contrari de lo que diuen en totes dugas correspondències. En resum, si no baguessin sigut quatre llanuts, els que hi van assistir per compromís, els que 'ls van pagar el blandó y els que van tenir por, (cas de no assistir-ni) de perdre el nostre pès de cada dia, donchs hasta á 'n això's van atrevir, hauria resultat una festa pitjor que 'ls anys passats.

Verdaderament la professió de Corpus no mes va ser que una festa electoral, donchs en aquest dia ja van fer el recuento dels votos de que podrán disponer el dia que vin-guissin eleccions.

Qualsevol al llegir dita correspondència 's creuria que estém en un dels millors pobles del mon, quan tot lo que hi ha en ell son odis, rencors y fer morir á la gent de fam, y tot portat per un pobre home (curt de entendiment), per xò li dij pobre; ambicions y despotia, ajudat per quatre infellos ignorants, en pago de unas quantas miserables pessetes qu' els dona pel treball de tota la seva maquinaria, y apoyat com es pel Caïfàs del districte. Lo dich jo res de la barra que gasta.

Y ara una adventícia: recordis de aquell refrà que diu: «Qui sembra vents recull tempestats.»

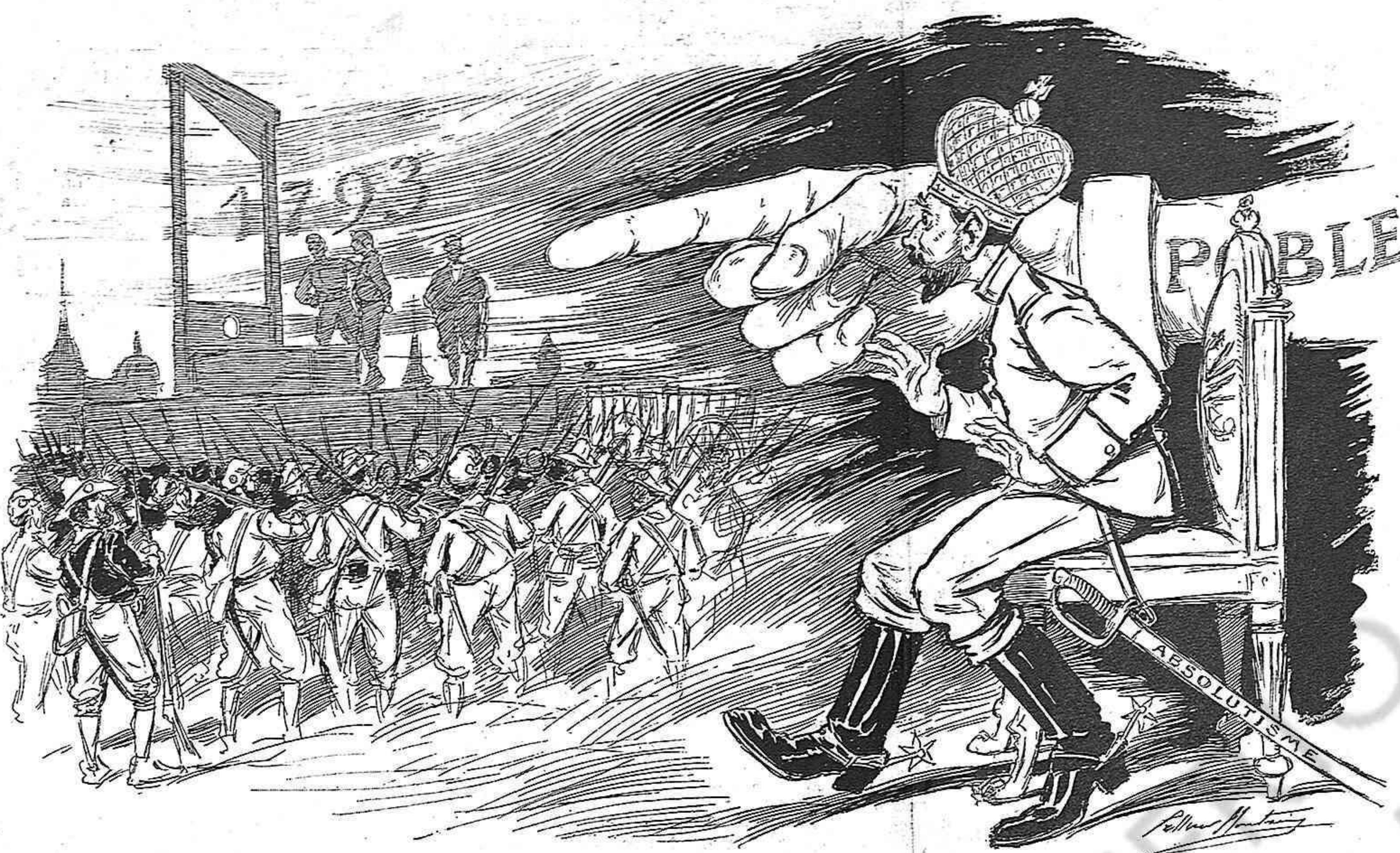
## L' EQUIPATGE DE DON JOSEPH

(Entre en López Domínguez y 'l seu criat).

—¿Quan es la marxa, don Pepe?

—D' aquí mitj' hora.

## Una llissó d' Historia



—Veus? Medita... y aplica'l quento.

L' un: VARSOVIA 13.—Poco á poco va regresando la gente á sus hogares. La tranquilidad renace rápidamente.

L' altre: VARSOVIA 13.—La población huye en trenes que salen abarrotados. El pánico es enorme.

D' aquestes parts telegràfichs á Sant Boy [els sembla á vostés si hi ha gayre distància?

FANTASTICH



A LGU recorda que l' general López era ministre de la Guerra del govern que li va concedir el tercer entorxat.

Ab lo qual, no s' pot negar que doná una gran prova de valor personal.

Y á propósito. Haventhi actualment un altre tercer entorxat vacant, y no sabent á qui concedirlo pera no provocar disgustos [per qué no se l' adjudica á si mateix?

No li costaría més que firmar el corresponent decret. Ne té un y tindrà un altre.

Y si algú li fes cárrechs, li podrà respondre:

—Jo soch així: hi ha qui s' ho tira tot á l' esquena; jo m' ho poso tot á la mánega.

Llegeixo:

«El Papa ha recibido hasta ahora más de trescientas mil liras para los trabajos de restauración de la iglesia de San Pedro, en algunas de cuyas paredes han ocurrido pequeños desprendimientos.»

Ja ho veuen; els petits desprendiments de les parets, exigeixen grans desprendiments dels llançats, perque las parets se restaurin.

Ja tenia rahó aquell que deya:—Totas las restauracions surten caras.

Segons sembla, s' entaulan diligencias judiciales ab motiu de alguns dels discursos pronunciats en el meeting del Teatro Condal contra'l traslado dels presidis d' África á Figueras.

Lo que allí's va dir será un xich difícil de posar-ho en clar, per mica que hi intervingui la passió tant dels partidaris com dels enemics dels oradors. Y com no hi va haver taquígrafos. Pero encare que n' hi haguéss Hagut: ¿qui respón de la seva competència? ¿Qui abona la seva imparcialitat?

Ab la ditxosa Lley de Jurisdiccions s' han posat las coses de tal manera, que una paraula mal inter-

pretada ó intencionadament mal reproduïda, pot costar á qualsevol orador alguns anys de presidi. ¡Oh, y el brillo ab que ho pelan els Consells de Guerra!

Sobre aquest particular tenia rahó de sobre un orador que deya:—Lo qu' es jo, no parlaré mai més en cap reunió pública, com no hi coloquin un fonògrafo que reculli la meva veu. Jo no puch respondre de lo que digui el delegat ni de lo que publiqui la premsa al ressenyar el meu discurs. Sols tinc fé en el fonògrafo.

Y tenia rahó.

Contra las prevencions de l' antiga tiranía, no hi caben més que l's invents de la física moderna.

Per lo vist, els ayres mallorquins á n' en Maura li proban molt. Tant es aixís que se li ha despertat una fam de llop.

L' altre dia ho deya:—El dia que la Corona consideri necessari els meus serveys, no m' contentaré ab gobernar menos de un quinqueni.

¿Quin?... ¿Qué? Ni...

Ja està dit: ni cinch senmanas.

A Madrid s' ha estrenat una sarsueleta del gènere xich titulada: *La alegría de vivir*, y el públich l' ha xiulada.

Suposo que no ho haurá fet perque sigui dolenta, sino perque l' haurá considerada un plagi escandalós.

La *alegría de vivir*, no hi ha cap govern de la monarquía que no la representi. Quan els uns deixan els papers, els altres els prenen... Y el públich sempre xiulant; pero ells, sense sentirlo, tabicantse las orelles de cotó fluix.

Que ja saben ells que així es lo que's necessita pera gobernar: las orellas ben tapadas y la boca ben oberta.

No es fácil que l's governants il·liberals se neguin, encare qu' estiguin ab l' aguya al coll, mentrels els aguantin las carabassas conservadoras.

En Maura ha escrit una carta felicitant al general del canaris.

Y el general auzellayre n' ha quedat més content que un jínjal, y va diuent per tot arreu:—Estich tranquil: ja no m' enfonzo... contó ab la carabassa més grossa.

En menos de un any en García Prieto ha sigut ministre de la Gobernació, de Gracia y Justicia y de Foment, y aixó que si en un departament ho fa mal, en l' altre ho fa encare pitjor.

Desenganyinse, en aquest país, pera fer carrera, no hi ha com ser gendre d' en Montero Ríos y tenir una ignorancia verdaderament enciclopédica.

S' ha nombrat una comissió pera que estudih la reformas que's poden introduhir en la famosa lley sobre l's alcoholos.

Alguna cosa s' ha de fer, encare que no siga més que per pura apariencia. Perque mentres la comissió estudiarà las reformas, si es que les arriba á estudiar, la major part dels vinicultors y dels alcoholers ja se'n haurán anat al altre barri.

Després podrà estudiarre la millor manera de fels'hí uns funerals de primera classe.

Precisament aquest any els cellers están plens: el ví no s' adinera, casi no té preu. Els culliters no poden desembrassar las botas transformant el ví en alcohol: la lley Osma 'ls ho priva. Ab las botas ocupadas, ahont posarán el ví de la próxima cultiva? Podrian comprarne de novas, aixamplar els cellers; pero per aixó s' necessitan fondos, y la majoria dels pobres culliters están escolts.

Vels'hí aquí un problema tremendo, de vida ó mort per un número immens d' espanyols dels que traballan y produheixen. Pero en la seva agonía cal que's consolin, pensant que ja hi ha nombrada una comissió que prompte, molt prompte, comensará á estudiar l' assumptu.

L' altre dia va haverhi dificultats pera donar sepultura al cadáver de una senyora que havia disposat que se la enterress civilment. El rector de la parroquia va pendre cartas en l' asumpto perque, segons sembla, s' ha disposit que siguin ells y no l's parents dels difunts els que disposin quina mena de sepultura s' ha de donar als cadavres.

Tan gran es el respecte á la conciencia individual, que's fa als rectors de las parroquias árbitres del cumpliment ó incumpliment dels desitjos y dels drets dels lliure-pensadors.

Naturalment que, en el fondo, s' tracta purament de una qüestió de quartos. Pagan els drets qu' ells diuen, no hi haurá lliure-pensador que quedí descontent.

Vaya quin ventrell ó pedré tenen aquests corbs! Posats á fer traballar el bêch, ab la mateixa golorferia devoran la tendre carn cristiana perfumada ab totes las virtuts, que la dura dels herejes que put á sofre y quitrà.

Ja en Moret, que tan cremat estava, s' ha refredat y ara diu á tothom qui vol sentirlo que no aspira sino á ser un soldat de fila en el partit il·liberal.

De manera que ja ha borrat de la pissarra l' àngul aquell, quals dos línies divergents tant quant més s' allargavan més se separavan.

Aixís pogués borrarse tan fàcilment el recort de la Lley de Jurisdiccions, qu' es l' única cosa que va fer mentrels governava, pera demostrar el seu esprit liberal!

Las direccions generals del Ministeri de Hisenda eran tècniques; pero en Navarrorreverter s' empenya en transformarlas en políticas, ab lo qual podrá cololar sense trabas als seus amics.

No hi vol dir res que no sápiguan la seva obligació. El gran que puguin dir:

—Nostra es la hisenda,  
visqué de renda.



Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO:

1. XARADA.—Re-ca-ta-da.
2. ANAGRAMA.—Farsa.—Rafás.—Safra.
3. TARJETA.—Girassol.
4. LOGOGRAFI NUMÉRIC.—Puigcerdà.
5. CONVERSA.—Lino.
6. GEROGLÍFIC.—Tancat per defunció.

Han endavantat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Salvador Delmont, Juanvilabarriello, Un violinista martorellenc, Pau de las Calsas Curtas, Alcandru Lopas Rudrigas, Josep de Pobledo, Tres calandris de Masnou, Laureá Cardoner, Un català de cor, Peret de la Maria, y El Compte de la Vérola.



XARADA

El poble de la Canonja es un poble molt bonich; traballador, horrat ric; hont s' hi culti molta taronja, total, garrofa y ví, atmetlla, blat, oli... itol!

De fruta, no n' vull dí d'un mot, perque aixó hi es á desdi.

Segona-inversa-primerera

y Adám, al seu Paradís,

no ho passavan tan felis

com jo allí á la primavera.

Terra més quart-girat-

prima, no l' he vista en lloch;

quan fa fred, els sobra foch;

quan fa calor, fresquetat.

Quatre-girat Sebastià,

segons dos-tres tradició,

es el seu únic patró,

desde que l' poble s' fundà.

Hu-teres traballa'l pagés

allunyat de la disbauxa;

estich per dirvos qu' es Xauxa,

(sb el permís de vostés).

Y ab un tercera-girata

un pebrot, un tros de pa,

un esqueix de bacallà,

ó, si s' vol, una arengada,

tothom viu plé de salut

sens ambicionar riquesas,

ni envejar falsas grandesses

d' un món vil y corromput.

Hu-teres ningú fica 'l quart

á casa del seu vehí.

L' odi no ha fixat allí

per un moment son esguart.

A las dos-quart de la gent

que ha nascut en aquell poble,

hi portan la sanch més noble

y al cor també 'l sentiment.

Y tots els pobles veïns,

com Constantí, que aprop és,

ja no saben fer res més

que alzar als canonjins.

CANONJA Y MARRICART

MUDANSA

Tant alegre y divertit  
qu' era en Lluïset d' Olot,  
desde que la Tot es tot  
se troba trist y afilit.

F. JOANET

GEROGLÍFICH

: + M

U U

I K

+ F I

NOY DE PALLEJA



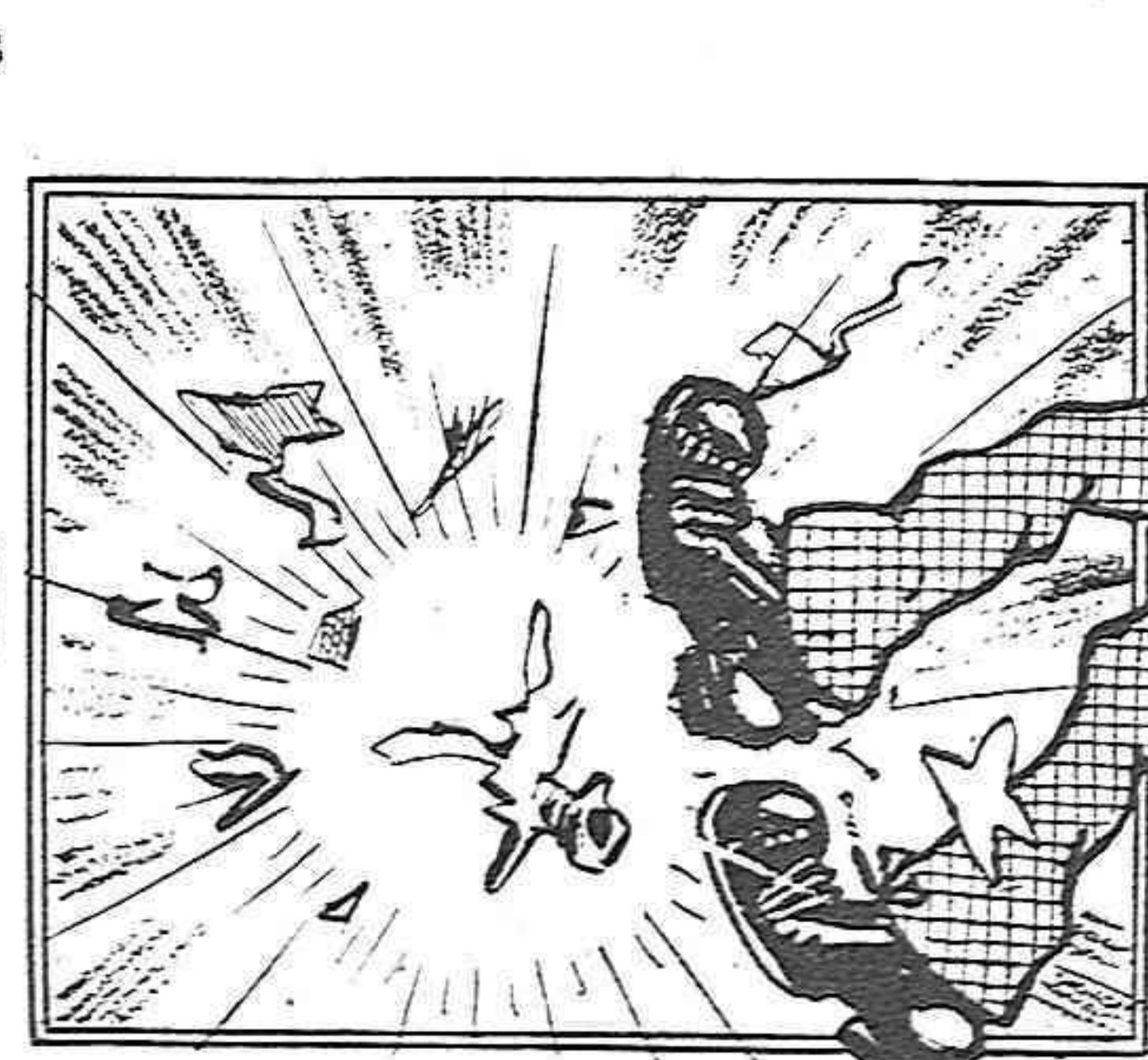
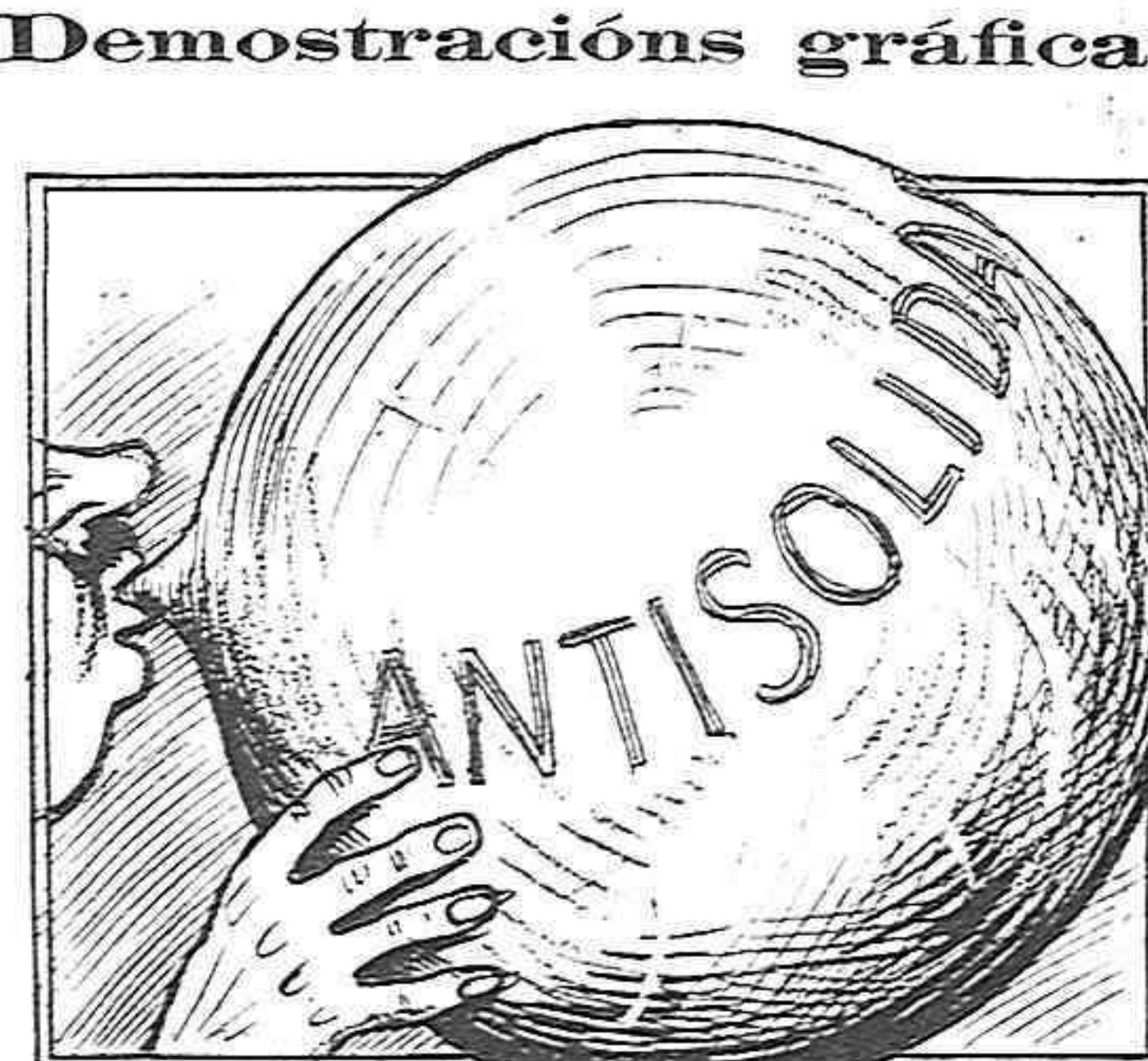
Caballers: J. Pascual Cartró, Angel Vidal, Angel Calans, J. Asens, A. Lopas Rudrigas, R. Espinosa, Un lleruista, Joseph Bové, M. Llenas, Jofre Cremonártori, Josep de Pobledo, A. Roca C., Carles de Laviola, y El Compte de la Vérola: Mal acert.

Caballers: Salvador Delmont, Emilio Caler, J. Faiges Canals, J. Romaguerà, Pau de las Calsas Curtas, Tres calandris de Masnou: Endavantida.

Caballer: Josep Polls: Aixó es pastoril, pero, además, incorrecte.—J. S.: Moltes de gracies per l' envio. Ja ho sab, disposi... ¿Ahónt viu ara com ara?—Andreu Magriñá: No estém per aquest gènere romàntich. En aquesta època, necessitem coses lleugeres.—V. M.: Embas: El quènto es vell. En cambi està mal explicat.—Manel del Picadero: Potser es'n profití algun.—Joseph Vilà Ortonobes: Ha fet tart, y no es gran cosa.—J. Evió: Els epigrams no 'ns han fet riure gens.—Noy de la Estació: Es bastant dolent.—Dr. X.: No està malament, pero tamdoch està massa bé.—Rómulo Sales: Es molt llach; si per cas ho guardarem per un dels Almanachs.—M. S.: Noy de la parra, A. E., y C. P.: No podem insertar las cartas que 'ns envian, per diferents motius.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8  
Tinta Ch Lorilleux y C°

## Demostracions gràfiques



Quan la bomba està arronsada—y 's vol inflar... perque sí,—reventa en séch y á la fí—fa mal á aquell que l' ha inflada.